

Ferragosto

written by Josep M. Boixareu Vilaplana | 20 d'agost de 2020

El 15 d'agost és la Mare de Déu d'Agost. És una manera de dir-ho, la que a mi m'agrada, la que havia sentit tota la vida. "Per la mare de Déu d'Agost a les set és fosc", referint-se a l'hora solar. La de rellotge és a les 9 de la nit; ho he comprovat, a les 9 era pràcticament fosc. Segons el folklorista Amadeu Carbó, i una de les hipòtesis del calendari agrícola, aquest dia és "quan tenim el blat al sac i ben lligat" i "el conreu de la vinya ja està a punt de ser collit". En tot això hi mana molt el clima i la meteorologia de cada lloc i de cada any. Jo he vist segar a mitjan juny fins a mitjan agost, depenent del lloc de la península. A Llerona se sega pels volts de Sant Joan i a Castella per l'agost. Enguany, a molts indrets on havia plogut molt fins a finals de primavera, la sega s'ha ajornat fins que el blat i, en general, els cereals, estaven secs, encara que no gaire alts. Què passarà amb el canvi climàtic? Ah!, aquestes són figures d'un altre paner i avui no toca.

El dit Amadeu Carbó explica: "Aquesta Mare de Déu a qui nosaltres li diem la Mare de Déu de l'Assumpta, també es coneix com la Mare de Déu gitada o la Mare de Déu adormida". Recordo que a Terra Santa hi ha una església anomenada de la Dormició. A la cripta hi ha una preciosa escultura de la Mare de Déu agitada o adormida. En alguns indrets, també a Catalunya, encara és tradició passejar en processó una mare de Déu adormida. Segons la tradició cristiana, la Mare de Déu no va morir, sinó que va pujar en cos i ànima al cel, l'Assumpció. L'Església Catòlica va declarar aquest miracle com a dogma de fe; i aquí ho deixo.

El fet és que a Catalunya, avui és el dia de l'any que se celebren més festes majors. També, almenys a Catalunya, el topònim més freqüent és Santa Maria de... A Llerona, la patrona és Santa Maria de Llerona, malgrat que el dia de la Festa

Major és el 8 de setembre, coincidint amb el dia de les Mares de Déu trobades. L'enyorat mossèn Joan Vallicrosa, que durant més de cinquanta anys va ser rector de Llerona, explica en el seu llibre *Santa Maria de Llerona. Un poble amb arrels* que "Ja fa molts anys, era el 1583, que els lleronins van estar a punt de ser excomunicats pel bisbe de Barcelona, Joan Dòria. No era cap heretgia, volien piament que la Festa Major fos per Santa Margarida, en lloc del 15 d'agost, festa de la titular, Santa Maria. La sang, però, no arribà al riu (...), des de mitjans del segle XVIII, Llerona celebra la Festa Major el 8 de setembre i, l'endemà, festeja la copatrona Santa Margarida...".

Com a mostra de Santes Maries i Mares de Déu que hi ha a Catalunya, només cal començar per la patrona, la Mare de Déu de Montserrat; la Mare de Déu de Puiggraciós en un indret privilegiat d'aquest puig i que molt bé podria ser la patrona del Vallès Oriental; l'esmentada Santa Maria de Llerona; la Mare de Déu de la Mercè a Barcelona; la Mare de Déu del Claustre a Solsona i, molt a prop de la capital del Solsonès, la Mare de Déu del Miracle, santuari del qual alguna vegada us he parlat i pel qual sento una especial atracció.

Els italians, d'aquesta època en diuen el *Ferragosto* que, per mandra de mirar el seu significat per internet, interpreto que vol dir que són els dies en què la calor es fa sentir de valent. A partir d'avui, teòricament, la calor afluixa i les vacances es van acabant per a qui les ha pogut fer. Enguany, la Mare de Déu d'Agost i les vacances han estat una mica estranyes a causa del coronavirus, com ho està sent tot, d'estrany. A l'avenir no sé si hi haurà més pandèmies, em temo que sí, però el que és segur és el canvi climàtic. És segur, però ens desorienta tant o més que la Covid-19. Les estacions no seran com són ara, els conreus hauran de canviar de zona o aclimatar-los qui sap com, hi haurà grans migracions perquè la població s'haurà d'adaptar als canvis del clima. Qui sap quan serà el *Ferragosto* o quan es collirà el blat, l'ordi, la mongeta del ganxet, si tindrem arbres del mango a la Serralada

Litoral. Hi ha alguna cosa a fer, ho sabem tots els qui creiem en la ciència; no és cosa d'avui, però fem-ho!